

[Føged.]

tagerantallet kom op på ca. 220 000 eller 81,8 pct. af samtlige børn i de pågældende skoler.

Til trods for adgang til statsrefusion er skolebespisningen alligevel under afvikling i en række kommuner. Fra 1. november i år er skolebespisningen i Køge kommune således ændret til kun at omfatte uddeling af mælk og vitamintilskud, og i Vejle kommune er skolebespisningen indtil videre helt ophørt.

Vort lovforslag bibeholder den gratis skolebespisning i de tilfælde, hvor skolelægen erklærer et barn for værende utilstrækkeligt ernæret, og hvor forældrene er mindrebemidlede, og det er i så fald stadig en pligt for kommunen at gennemføre en sådan bespisning.

Som tidligere sagt var skolebespisning engang en nødvendig social hjælp, men forholdene har lykkeligt artet sig på en måde, så at en sådan hjælpeforanstaltning ikke mere er nødvendig. Ernæringstilstanden i vort land har ændret sig. Såvel de økonomiske forhold som oplysninger vedrørende børns rette ernæring har ført til denne tilstand, og i konsekvens af denne udvikling er vort forslag fremsat.

Jeg skal på de to partiers vegne anbefale lovforslaget til velvillig behandling i det høje ting.

Formanden: Eksemplarer af det nu fremsatte lovforslag vil blive omdelt.

Den første sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om ophævelse af Sønderjydsk Hypoteklånepand.

Valgt blev: *Bladt, Ditlevsen, Holger Eriksen, Gorrsen, Andreas Hansen, Erhard Jakobsen, Chr. Thomsen, Slipsager, Kristian Kristensen, Ejnar Hansen, Damsgaard, From, Lorentzen, Mosbech, Clausen (Olufskjær), Niels Ravn og Thestrup.*

Den næste sag på dagsordenen var:

Spørgsmål om fremme af forespørgsel til arbejds- og boligministeren af Alfred Jensen m. fl.

(Forespørgslen findes i tidenden sp. 620).

Formanden: Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om tillæg til lov om afholdelse af frivillig offentlig auktion over indenlandske pelsdyrskind og huder.

(Første behandling findes i tidenden sp. 609).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1-2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den sidste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring i lov om foranstaltninger til fremme af danske erhvervsinteresser.

(Første behandling findes i tidenden sp. 356, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 79).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets tekst, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagets overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.

Hans Rasmussen: Som det fremgår af udvalgsbetænkningen, er der blandt udvalgets medlemmer enighed om at forhøje eksportgarantierne fra 700 mill. kr. til 1 milliard kr.

Under udvalgsbehandlingen har vi modtaget forskellige oplysninger. Det viser sig således, at de ydede garantier fordeler sig på tre hovedgrupper:

Det, eksporterhvervslivet først og fremmest søger garanti for, er, at betalinger fra udlandet kan overføres her til landet. Dernæst er der imidlertid en del eksportører, der ønsker garanti for udenlandske køberes solvens, samt adskillige eksportører, der har behov for det offentliges støtte til finansiering af produktion og afskibning af de varer, der skal sælges.

Hvorvidt disse tre hovedfremgangsmåder på længere sigt er tilstrækkelige, kan vi vist bedre bedømme, når vi får betænkningen fra det udvalg, der er nedsat til at forbedre denne lovgivning.

Det er relativt få tab, der er fremkommet på eksportkreditordningen, i de første 5 år kun 1½ mill. kr. Når vi dernæst ser hen til risikopræmierne, er der i samme periode opsparet en formue på ca. 15 mill. kr. Der synes derfor ikke at være nogen grund til ængstelse fra statens side. Ordningen hviler tilsyneladende i sig selv, og det er vel ikke så mærkeligt, da vi har levet under en stigende konjunktur. Men det er der ingen der siger at den bliver ved med. En konjunktur med nedadgående tendens kan godt bibringe tab, for slet ikke at nævne katastrofale internationale forstyrrelser. Det er i en sådan situation — som forhåbentlig aldrig indtræder — at der virkelig kan blive brug for en væsentlig del af de store garantibeløb, som staten stiller til rådighed.

En sådan lovgivning kan vi derfor ikke opbygge ud fra den forudsætning, at erhvervslivet har voksende medvind, for vi kan komme ud for en skadesrisiko, som den private foretagsomhed ikke tør gå ind i, fordi den ikke lader sig forudberegne. Og det bør man vist tage med i betragtningerne, når man søger at foreslå ændringer i loven eller søger at gå over til et ganske andet princip.

De mere kritiske bemærkninger, som oppositionen, venstre og det konservative folkeparti, fremsatte ved første behandling,

genfindes for så vidt ikke i udvalgsbetænkningen. Man har dog ønsket at markere et særstandpunkt, som faktisk ikke vedrører selve den sag, vi har til behandling i folketinget. Man lufter sine principielle synspunkter om offentlig støtte til erhvervslivet ved at foreslå, at lovens kapitel 2 om udlån til industri- og håndværksvirksomheder udgår. Dette forslag kan udvalgets flertal og mit parti i hvert fald ikke gå ind for. I øjeblikket består loven om fremme af danske erhvervsinteresser af to hoveddele, der i og for sig ikke har så meget at gøre med hinanden. Den ene del vedrører de eksportfremmende foranstaltninger, og det er denne del af loven, vi i øjeblikket har til behandling. Den anden del, som venstre og de konservative nu søger draget ind i debatten, vedrører udlån til industri- og håndværksvirksomheder. Vedrørende den sidste långivning falder socialdemokratiets interesser langtfra parallelt med venstres og de konservatives, og jeg tror heller ikke, det vil overraske den højtærede handelsminister, når jeg røber, at vi fra socialdemokratiets side, når hele lovgivningen tages op til en almindelig revision, vil fremføre nogle særlige synspunkter, navnlig angående udlånene til industri- og håndværksvirksomheder.

Det, der er det centrale i oppositionens forslag, forstår jeg, er et privat finansieringsinstitut. Om et sådant lader sig realisere, er i høj grad tvivlsomt. Så vidt jeg ved, har pengestærke institutter forsøgt at skabe et særligt finansieringsinstitut for vore skibe. Det er en sag, der gennem flere år har været drøftet frem og tilbage, og med hensyn til hvilken man i andre lande er nået frem til ordninger af forskellig karakter.

Problemet med skibsbygning, navnlig de store enheder, som vi vel kommer til at bygge, i forbindelse med en forholdsvis lang kredittid, kan vore skibsværfter ikke selv klare. Det er svært at finansiere arbejder, hvor kredittiden løber op til 5-6 år. I andre lande har man oprettet særlige kreditforeninger for skibe, og det var derfor nærliggende at spørge, om vi ikke her i landet ad privat vej kunne finde frem til en tilsvarende løsning. Men indtil nu synes anstrengelserne ikke at være lykkedes, og der foreligger ikke noget konkret tilbud

[Hans Rasmussen.]

om, at privat foretagsomhed på dette område er i stand til at træde til. Jeg må derfor pege på de bemærkninger, som jeg fremsatte ved lovforslagets første behandling, at resultatet måske, når loven kommer til endelig revision, kan blive en kombination af privat og statslig karakter.

Selv om venstre og de konservative søger at lægge roret om i vor økonomiske politik, kan det ikke gøres ud fra en ideologisk forestilling om, at staten helt skal ud af billedet, og at nøglen for gavnlige foranstaltninger til fremme af vort erhvervsliv helt skal drejes om. Noget sådant kan mit parti ikke være med til, for der er mange opgaver inden for dansk erhvervsliv, som det ikke selv er i stand til at klare, og vi vil nødig være med til at nedsætte produktion og beskæftigelse, fordi man nu engang har en forkert ideologisk indstilling. Når der foreligger et samlet nyt lovforslag omhandlende også udlån til industri- og håndværksvirksomheder, vil vi fra vor side interessere os for en vis samordning, og vi vil undersøge, om anden lovgivning, f. eks. loven om egnsudvikling, skal kædes herindi.

I den overgangssituation, som vi står i til nye markedsformer, vil en vis håndsrækning fra det offentlige til fremme af danske erhvervsinteresser være påkrævet, og dette genspejler sig også tydeligt i de mange henvendelser, som virksomhederne selv retter til staten.

Ud fra disse bemærkninger kan jeg anbefale det af ministeren fremsatte og af hele udvalget tiltrådte lovforslag om forhøjelsen, medens jeg må anbefale, at man forkaster ændringsforslaget, der er stillet af venstre og det konservative folkeparti, og som går ud på, at lovens kapitel 2 om lån til industri- og håndværksvirksomheder udgår.

Anker Lau: Den højtærede handelsminister har i det udvalg, som har arbejdet med denne sag, givet en lang række oplysninger, som jeg gerne vil sige tak for; det har nemlig gjort det lettere at tage stilling til dette foreløbige lovforslag — kunne man vel kalde det; selve loven udløber stadig den 31. marts 1960, men den højtærede minister har lovet i slutningen af denne måned at fremsætte et

helt nyt lovforslag på basis af en ventet udvalgsbetænkning. Vi vil således meget snart få lejlighed til på et nyt grundlag at beskæftige os med hele eksportkreditproblemet, og ud fra denne kendsgerning og ud fra de oplysninger, som i øvrigt har foreligget i udvalget om, at man ville have store vanskeligheder ved at fortsætte den eksport, som fremkaldes af denne lov, hvis beløbsrammen ikke blev udvidet, er mit parti indforstået med, at beløbet for disse garantier forhøjes til milliarden.

Derimod mener vi ligesom sidste år — og det kan ikke ændre vor stilling, at ordføreren for socialdemokratiet, det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, ikke synes at kunne lide det — at loven bør ændres således, at kapitel 2, der drejer sig om 15 mill. kr. til direkte udlån til håndværk og industri, udgår. Vi mener, at denne bestemmelse kan undværes. En opgave, der ikke drejer sig om større beløb, må erhvervslivet og bankerne selv kunne klare. Jeg er lige ved at sige, at hvis bankerne ikke kan det, synes jeg næsten, de svigter en af deres opgaver. Og helt mærkeligt synes jeg det tager sig ud, når næsten alle pengene udlånes til to af vore største og bedst konsoliderede virksomheder. Vi har jo i udvalget fået oplyst, at der er ydet et enkelt lån på 6 mill. kr., og et andet lån på 8 mill. kr. til en anden stor virksomhed forhandles der om, alt sammen inden for rammen af de 10 mill. kr. om året, det hele drejer sig om. Det var vel ikke det, som var meningen, da man i sin tid ville yde denne støtte.

Det er i det hele taget et spørgsmål, om denne lov også med hensyn til eksportgarantierne virkelig benyttes, som det oprindelig var meningen. Det var jo meningen, at loven skulle bruges til at fremkalde en eksport, som ellers ikke ville finde sted på grund af kapitalmangel, unormal risiko o. s. v., men som dog alligevel havde en vis handelspolitisk interesse for landet, men jeg må tilstå, at det er mit indtryk, at loven i stor udstrækning bruges af en række store selskaber, som sikkert selv ville kunne klare opgaven.

Jeg henstiller til den højtærede handelsminister at have opmærksomheden henvendt på dette ved udarbejdelsen af det nye forslag samt på, at loven kan bruges og vil blive brugt til støtte for den ungdom,

[Anker Lau.]

der ønsker at tage et initiativ på eksportområdet.

Efter de oplysninger, den højtærede minister gav i udvalget, stiller vi visse forventninger til den kommende lov. Vi har forstået, at man er inde på tanker, der i alt fald nærmer sig de synspunkter, som jeg gav udtryk for ved første behandling, altså noget i retning af en selvejende institution, hvor erhvervene dog selv får en betydelig indflydelse på, hvad der sker.

Der er i øvrigt et spørgsmål, som jeg i den aktuelle situation synes det vil være rigtigt at rette til den højtærede handelsminister. Vi står jo nu på tærsklen til de syvs store frihandelsområde — nogle kalder det det lille frihandelsområde, og det er måske mere korrekt — og derfor vil jeg gerne spørge den højtærede minister, hvorledes det stiller sig med denne lov i et sådant frihandelsområde, om loven kan bruges såvel inden for som uden for de syv.

Som sagt stiller vi store forventninger til det kommende forslag, og jeg udtrykker håb om, at det må være velegnet til både erhvervmæssigt og forretningsmæssigt at løse de krævede eksportproblemer, der kommer til at foreligge ved indgangen til dette store område.

Under hensyn til det, jeg her har sagt, skal jeg anbefale, at det høje ting vedtager lovforslaget om eksportkreditstøtte, men at man samtidig stemmer for vort ændringsforslag, gående ud på, at kapitel 2 fjernes — altså det, der drejer sig om de 15 mill. kr. til direkte udlån til industri- og håndværksvirksomheder.

Weikop: Allerede ved første behandling gjorde jeg gældende, at jeg og mit parti ønskede den nuværende eksportgaranti ændret således, at erhvervene selv under en eller anden form helt eller delvis overtog de funktioner, som staten har i øjeblikket, og jeg erindrer, at også ordføreren for socialdemokratiet, det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, som det også er sagt i dag, kunne tænke sig en kombination.

Ved første behandling, jeg var lige ved at sige tillod jeg mig at gå så vidt, at jeg bad både det radikale parti og retsforbundet om under udvalgsbehandlingen eventuelt at støtte et forslag fra vor side, der

klart skulle gå ud på at pålægge handelsministeren at udarbejde et forslag med henblik herpå, men selvfølgelig uden at de to partier skulle binde sig til forslaget, når det kom frem; man kunne jo ikke vide, hvad det indeholdt. De to partier ville slet ikke være med dertil, og den fungerende handelsminister, den højtærede økonomiminister hr. Bertel Dahlgaard, mente, at det måtte være en spøgefuldhed fra min side, når jeg kunne fremsætte en sådan tanke, samtidig med at et udvalg arbejdede med sagen. Hvis den højtærede økonomiminister dengang havde vidst lige så meget om sagen som handelsministeren, men det kan man naturligvis ikke forlange, kunne han have sparet sig sine bemærkninger om min spøg, for den højtærede handelsminister har jo, som det allerede er sagt, i udvalget tilkendegivet, at der netop kan ventes et forslag, hvorved vore synspunkter i hvert fald ikke afvises, så dette her er altså ikke spøg, men alvor. Erhvervene får, således må jeg forstå det, en chance for helt eller delvis at overtage statens funktioner med hensyn til eksportgaranti. Hvis det havde været fremme ved første behandling, havde det set lidt anderledes ud. Det er ikke for at bebrejde den højtærede økonomiminister noget, det kan aldeles ikke falde mig ind, for han har jo ikke vidst bedre på det tidspunkt. Det er derimod åbenbart og, synes jeg, helt naturligt, at den højtærede handelsminister ikke i udvalget kunne sige noget om sit forslags enkeltheder eller i det hele taget om indholdet af forslaget. Det er helt naturligt, når der er et udvalg, der arbejder med tingene, og ministeren ikke har sluttet sine overvejelser; men det er lige så klart, at vi heller ikke kan vide, om det forslag, der til sin tid kommer, vil blive tilfredsstillende for os. Vi ved altså, at der kommer et forslag, der, forstår vi, i nogen grad vil tilgodese vore ønsker, og det er derfor, at vi heller ikke har noget imod, at eksportgarantien udvides som foreslået. Det har vi for det første ikke, fordi heller ikke vi vil lægge eksporten hindringer i vejen — vi har jo i udvalget fået at vide, at der er flere sager til behandling — og for det andet fordi vi altså nu må betragte hele denne ordning som noget rent midlertidigt.

Jeg må ligesom ordføreren for venstre,

[Weikop.]

det ærede medlem hr. Anker Lau, sige, at det stiller sig unægtelig noget anderledes med de direkte udlån. Selv om socialdemokratiets ærede ordfører selvfølgelig har ret i, at spørgsmålet om de direkte udlån ikke indeholdes i ministerens foreliggende lovlovsforslag, indeholdes det dog i loven, og det er vel ikke usædvanligt, at man samtidig tager et sådant spørgsmål op.

Retsforbundet, der jo ellers vogter skatteydernes penge, betragter det måske som utidigt, at vi stiller forslag om at standse industri- og håndværkslånene på henholdsvis 10 og 5 mill. kr., men det ærede medlem hr. Niels Andersen er måske ganske særlig på grund af de oplysninger, der er fremkommet i udvalget, nu kommet på andre og måske bedre tanker og tænker måske lidt på sin fortid.

Industrilånene på de 10 mill. kr. er efter min opfattelse ganske uden mening, når der, som det er oplyst, og som det ærede medlem hr. Anker Lau var inde på, til en enkelt virksomhed udlånes 6 mill. af de 10 mill. kr., og når der, som det er sagt, i øjeblikket forhandles om udlån på ikke mindre end 8 mill. kr. til én virksomhed, og når man, så vidt jeg husker, for ikke så forfærdelig længe siden blokerede en stor del af lånemidlerne af hensyn til en virksomheds start — vistnok i Silkeborg. Jeg tror ikke, der er en eneste i dette høje ting, der havde tænkt sig muligheden af, at man, når man stillede 10 mill. kr. til rådighed for industrilån, ville give en enkelt virksomhed et lån på 6 eller 8 mill. kr. Det var jo slet ikke det, der var tanken med disse lån, og det forekommer mig derfor at være et fuldstændig klart brud på forudsætningerne for loven, at der i det hele taget forhandles om at yde en enkelt virksomhed et lån på 8 mill. kr. Derfor mener jeg, at man nu må bringe denne lånevirkomhed til ophør. Jeg håber, man kan se, at det ikke er noget utidigt forslag, vi stiller, men at det er mere end rimeligt i betragtning af, at man nu vil tage 10 mill. kr. af skatteydernes penge — og det er jo det, der er tale om — og lægge de 8 mill. kr. deraf i en enkelt virksomheds lomme. Jeg bebrejder ikke virksomhederne, at de søger lån, selvfølgelig ikke, men det er administrationen af

denne långivning, der efter min mening i høj grad er angribelig.

Jeg forstod på det ærede medlem hr. Hans Rasmussen, at han anså håndværkerlånene for overordentlig nyttige. Jeg skal ikke bestride, at lån er nyttige også for håndværksvirksomheder, men det er dog egentlig ganske ejendommeligt, når vi nu ser af de opgørelser, vi har fået for de sidste 9 år — 9×5 er jo 45, og der er altså stillet 45 mill. kr. til rådighed i disse år — at der kun er udnyttet 30 mill. kr. af dem. Man kan altså ikke sige, at der ligefrem har været trang til 100 pct.s udnyttelse af de midler, der er stillet til rådighed.

Ud fra disse betragtninger må også jeg anbefale det høje ting at stemme for det af venstre og de konservative stillede ændringsforslag.

A. C. Normann: Jeg har ikke for min del haft lejlighed til i udvalget at høre nærmere om oppositionspartiernes begrundelse for det ændringsforslag, de har stillet; men når jeg i dag har siddet og lyttet til de ærede medlemmer hr. Weikops og hr. Anker Laus meget optimistiske udtalelser om de forventninger, man nærede til det kommende regeringsforslag, ser det for mig så meget mærkeligere ud, at oppositionspartierne har ment det nødvendigt at stille det foreliggende ændringsforslag.

Jeg skal ellers ikke bidrage til en genoplivning af den principielle debat, der fandt sted allerede ved første behandling. Det er der ingen grund til, når meningen er at få en tilbunds gående behandling af hele spørgsmålet i nær fremtid, og jeg skal anbefale at stemme imod oppositionspartiernes ændringsforslag. Jeg ønsker imidlertid ikke dette opfattet sådan, at det radikale venstre ikke med interesse vil forhandle også med oppositionen om ordninger, hvorved de statsgaranterede områder formindskes, såfremt dette ellers kan ske uden skade for eksporten og f. eks. således, som der eventuelt åbnes muligheder for det ved overvejelserne om et skibsfinansieringsinstitut.

Selve kreditforsikringstanken er altså ikke fremmed for mig, men som sagen ligger i øjeblikket, skulle man synes — og det havde jeg ventet — at de partier, der hidtil havde taget et medansvar for eksportkreditterne,

[A. C. Normann.]

måtte kunne enes om at fortsætte med den nugældende lov i den meget korte periode, der er tilbage, indtil regeringens nye forslag kan foreligge.

Jeg skal altså på det radikale venstres vegne anbefale at stemme imod oppositionspartiernes ændringsforslag, men stemme for lovforslaget, således som det foreligger fra regeringens side.

Niels Andersen: Jeg har fået indtryk af, at det forslag, der her foreligger fra handelsministeren, er fremsat, fordi det haster med at få udvidet eksportkrediten for nogle erhvervsgrøene her i landet. Derfor har man ikke kunnet afvente resultatet af den udvalgsbehandling, som foregår vedrørende disse problemer, men ment, at man i største hast nu måtte til at udvide beløbet. Det kan vi tilslutte os særlig i betragtning af, at det er en ordning, der hviler i sig selv og har gjort det hidtil.

Det ændringsforslag, der er stillet af venstre og de konservative, må man betegne som udtryk for et særstandpunkt, idet det foreliggende lovforslag jo ikke har noget med disse ting at gøre i øjeblikket. Det er ikke fra regeringens side meningen, at vi på nuværende tidspunkt skal tage disse problemer op til drøftelse.

Rent principielt vil retsforbundet gerne i så vid udstrækning som muligt bort fra statsudlån, men når man er ved at kulegrave de problemer, der er forbundet hermed, mener jeg også, vi har tid til at afvente resultaterne af disse undersøgelser.

Jeg er naturligvis glad for, at det ærede medlem hr. Weikop har opfattet retsforbundets politik sådan, at vi vogter skatteydernes penge. Den opfattelse er ikke helt dårlig. Jeg må oven i købet komplimentere det ærede medlem for denne rigtige opfattelse, og jeg tror for så vidt, den har rodfæstet sig i store dele af befolkningen, men vi ønsker ikke sådan på skrømt og vilkårligt at foretage en afvikling af de statsudlån, der foregår. Hidtil har den siddende regering gennemført en planmæssig afvikling af statsfinansieringen. Det håber jeg også den vil fortsætte med fremover, men efter de retningslinjer, som regeringen hidtil har arbejdet efter, og ikke efter venstres og de konservatives retningslinjer.

Alfred Jensen: Da vort partis ordfører i denne sag er forhindret i at være til stede, skal jeg i hans sted gøre nogle bemærkninger til betænkningen, der nu foreligger her ved anden behandling.

For det første vil jeg beklage, at betænkningen ikke er mere oplysende, end den er. Det er så meget mere trist, som man får at høre af venstres ordfører, det ærede medlem hr. Anker Lau, at de oplysninger, der er blevet givet i udvalget mundtligt og skriftligt, har den allerstørste betydning ved bedømmelsen af dette lovforslag og som grundlag for det forslag til ny lov, der vil komme senere. Derfor forekommer det os at være forkert, at man ikke har bidraget til, at disse oplysninger blev nedfældet i betænkningen, så folketinget og offentligheden kan gøre sig bekendt dermed. Jeg vil gerne minde om, at da vi for nogle få måneder siden ændrede forretningsordenen, specielt vedrørende lovforslags anden behandling, var det forudsætningen, at betænkningerne skulle være mere oplysende og fyldige, end de hidtil havde været, at der skulle gives oplysninger om, hvad der havde været forhandlet om i udvalget, og at der desuden skulle være bemærkninger til de ændringsforslag, der fremkom ved anden behandling.

Nu står vi altså med en betænkning, der ikke er mere oplysende end dem, vi kendte før den nævnte ændring af forretningsordenen, og vi må faktisk nøjes med de få oplysninger, der fremkommer i debatten, når vi skal tage stilling til det foreliggende ændringsforslag. Den stilling, vi tog til lovforslaget, nemlig at vi gik ind for det og ikke mener, det bør ændres, den indtager vi fortsat også efter det, der er oplyst her. Vi kan derfor ikke stemme for det ændringsforslag, som findes i betænkningen, men må stemme derimod sammen med regeringspartierne.

Handelsministeren (Philip): Jeg vil gerne takke for den gode modtagelse, lovforslaget har fået.

Til det ærede medlem hr. Hans Rasmussen vil jeg gerne bemærke, at også jeg finder det yderst ønskeligt, om der fra erhvervenes side kunne komme et forslag frem om at oprette et særligt institut til finansiering af vort skibsbyggeri og vore skibs-

[Handelsministeren.]

salg. Vi ved, der forhandles og arbejdes med dette spørgsmål. Vi må håbe, der kommer noget gunstigt ud af disse forhandlinger.

Tanken, at man allerede nu skulle tage stilling til lovens kapitel 2, forekommer mig noget forhastet. Det er netop meningen, at der i allernærmeste fremtid vil blive fremsat et forslag til en helt gennemgribende revision af denne lovgivning, og det må da være rimeligt, at man tager stilling til disse spørgsmål, når dette lovforslag foreligger.

Det ærede medlem hr. Anker Lau spurgte mig, om denne lovgivning kunne bruges såvel inden for som uden for de syv. Jeg mener at kunne sige, at det kan den, men erfaringerne viser, at lovens regler først og fremmest finder anvendelse over for lande, der ligger fjernt og altså uden for de syv; men at den kan anvendes over for begge grupper, forekommer mig at være givet.

Det ærede medlem hr. Weikop synes at være lidt pikeret over, at man har kunnet beskyldte ham for at spøge. Jeg har det indtryk, at det, økonomiministeren fandt så spøgefuldt, var, at det ærede medlem foreslog, at man skulle pålægge mig at udarbejde et lovforslag på et tidspunkt, hvor man i et udvalg, der er sammensat af erhvervsfolk, arbejdede med sagen og måtte formodes i løbet af få uger at være færdig. Det var ikke selve lovforslagets forventede indhold, som den højtærede økonomiminister fandt spøgefuldt at man drøftede.

Jeg tror, jeg vil begrænse mig dertil og endnu en gang takke for den gode modtagelse, lovforslaget har fået.

Hans Rasmussen: Jeg skal ikke komme ind på dybtgående principielle betragtninger; det får vi sikkert lejlighed til, når vi står over for forslag til revision af loven, fremsat af den højtærede handelsminister. Jeg synes, at det ændringsforslag, der er stillet af venstre og de konservative, er lidt forhastet, og mener heller ikke, at det

ærede medlem hr. Weikops udlægning er helt holdbar. Selv om det er et beløb på ca. 15 mill. kr., der er til rådighed, kan det godt være en saglig vurdering, der har fundet sted ved overvejelser om udlån af 8 mill. kr. til en bestemt virksomhed. Vel ved vi alle, at det er skatteydernes penge, det drejer sig om; men for så vidt den pågældende virksomhed er i stand til at skabe en større produktion og dermed beskæftigelse for en del af de folk, der går ledige, vil man altså kunne medvirke til at skabe bedre indkomstmuligheder og dermed større skatteevne.

Hvis man ville foretage en vis begrænsning, kunne jeg tænke mig, man kunne mene, det var at gå for vidt at udlåne 8 mill. kr. til en enkelt virksomhed; men vil man det, får vi lejlighed til, når loven skal revideres, at afstikke rammerne, for der er ingen tvivl om, at mange industri- og håndværksvirksomheder, navnlig på dette tidspunkt, da vi står over for nye markedsdannelser, trænger til hjælp også fra staten. Derfor skal vi ikke handle ud fra en ideologisk betragtning gående ud på, at staten overhovedet ikke skal være med. Det, det drejer sig om, er, at vi i forening — ved privat foretagsomhed og ved støtte fra staten — hjælper vort erhvervsliv, så det er fuldt ud konkurrencedygtigt over for erhvervslivet i andre lande.

Weikop: Til det ærede medlem hr. Hans Rasmussen vil jeg gerne sige, at jeg ikke har villet bestride eller kunnet tænke mig at bestride, at der lå en saglig vurdering til grund, hvis man ville udlåne 8 mill. kr. til en enkelt virksomhed, selvfølgelig ikke. Men det, jeg vil fastholde, er, at når man stillede 10 mill. kr. til rådighed, har det ikke været forudsætningen, at der skulle ydes en enkelt virksomhed et lån på 8 mill. kr., selv om det kunne gøre nok så megen gavn. Hvis vi gør det op, ser vi, at industrilånene gennemgående har været ca. 55 i gennemsnit i 9 år. Men hvis man skal komme ind på det, man her er inde på, at give en enkelt

[Weikop.]

virksomhed 8 mill. kr. af de 10 mill. kr., der stilles til rådighed, så bliver adgangen til lån ad denne vej fuldkommen blokeret for andre virksomheder. Også af den grund mener vi — og det er ikke forhastet — at der nu er anledning til at holde op dermed. Den højtærede minister mener, det er forhastet, men er slet ikke kommet ind på mine synspunkter vedrørende selve den administration, jeg her har nævnt. Jeg kan altså ikke se, at vort forslag er forhastet, jeg må sige tværtimod.

Det ærede medlem hr. Niels Andersen var glad for, at jeg havde sagt, at retsforbundet vogtede skatteydernes penge. Ja, tænk, det indtryk har jeg haft, og derfor ville jeg gerne provokere det ærede medlem hr. Niels Andersen til at komme med denne udtalelse for derigennem at kunne konstatere, at nu er det holdt op, for det ærede medlem hr. Niels Andersen vil ikke være med til nu at spare skatteborgerne for en udgift på 15 mill. kr.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslaget
forkastedes med 83 stemmer mod 47.

Lovforslagets tekst og dets overgang til tredje behandling.
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse imod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes tirsdag den 17. november kl. 14 med følgende dagsorden:

1) Første behandling af:

Forslag til lov om ændringer i toldloven.

2) Første behandling af:

Forslag til lov om ændring i lov om tobaksafgifter.

3) Første behandling af:

Forslag til lov om forlængelse af lov om valutaforhold m. v.

4) Første behandling af:

Forslag til folketingsbeslutning vedrørende den af UNESCO den 22. november 1950 vedtagne konvention om indførsel af materialer til undervisningsmæssige, videnskabelige og kulturelle formål.

Formanden meddelte sluttelig planen for tingets øvrige møder i den følgende uge.

Mødet hævet kl. 14¹⁷.

16. møde.

Tirsdag den 17. november kl. 14.

Formanden: Udvalget angående forslag til lov om ændring i lov om arbejdstageres opfindelser har afgivet betænkning over nævnte lovforslag. Eksemplarer vil blive omdelt.

I skrivelse af 13. d. m. meddeler direktør Helge Clausen, at han er villig til under den medlem af folketinget Helga Pedersen tilståede orlov at indtræde som midlertidigt medlem af folketinget fra den 12. d. m. at regne.

Medlem af folketinget Aksel Larsen har meddelt mig, at han ønsker til handelsministeren at stille følgende spørgsmål:

„Er der fornøden kontrol med, at de store oleselskabers salgspriser for olie og benzin ikke er urimeligt høje?“

Spørgsmålet vil blive optaget på dagsordenen for tingets førstkommende spørgetid.

Medlem af folketinget Alfred Jensen har meddelt mig, at han ønsker til forsvarsministeren at stille følgende spørgsmål: